

Den gode och förvirrade riddaren

WARNER
CLASSICS

RICHARD STRAUSS

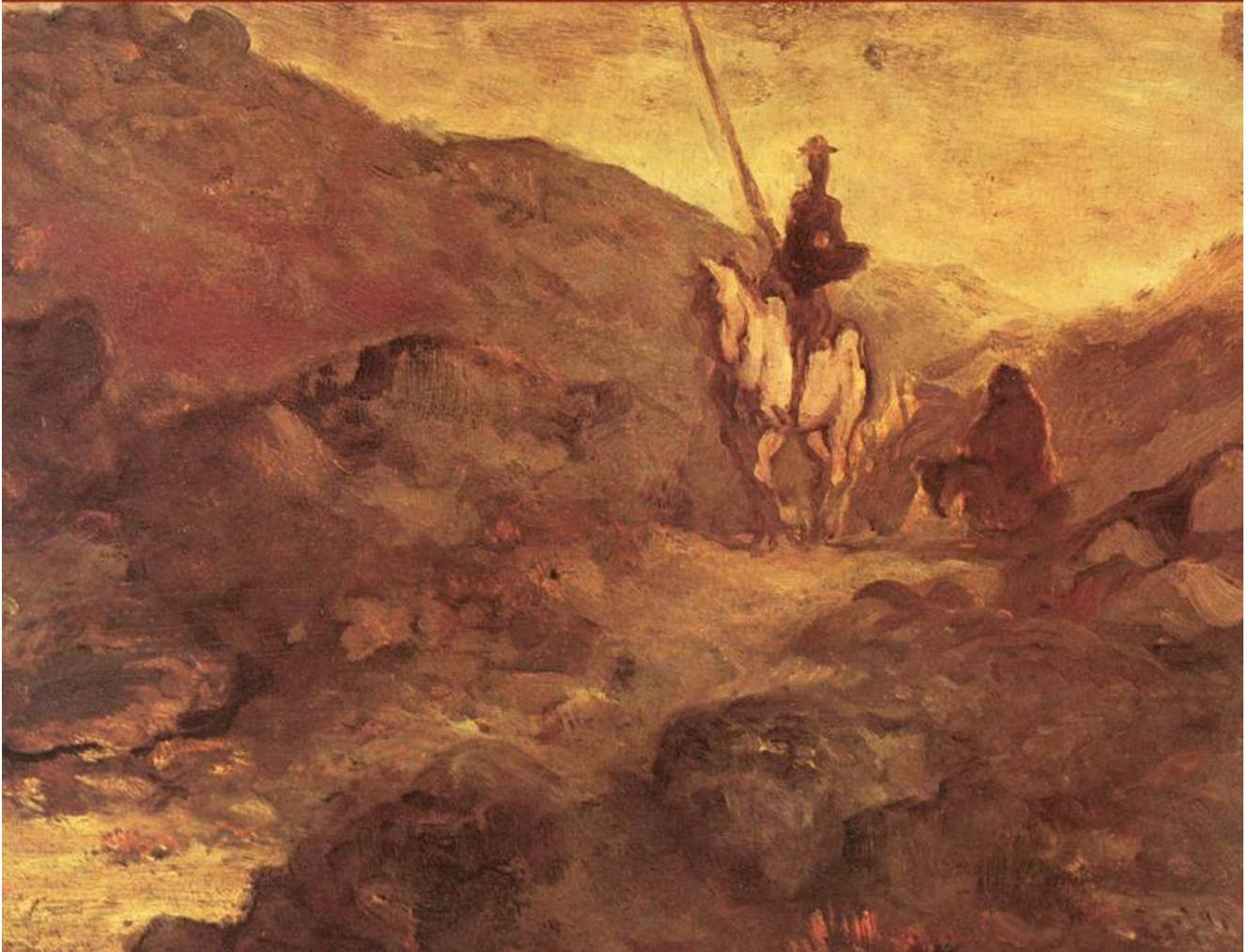
Don Quixote • Dance Suite after Couperin

PAUL TORTELIER (cello)

Max Rostal (viola)

Staatskapelle Dresden

RUDOLF KEMPE

Sedan jag var tonåring har jag fascinerats av **Richard Strauss** musik. Jag vet faktiskt egentligen inte riktigt varför. Det är svårt att förklara anledningen till att man gillar en viss konstnär, kompositör eller författare. Vi klickar väl ihop bara helt enkelt. Och så går jag igång på hur han instrumenterar sin musik, den sensuella ådra som hela tiden finns där, precis som hur han behandlar röster, speciellt för sopraner, i sina operor.

För några veckor sedan lyssnade jag på hans symfoniska dikt *Don Quixote* (1897) för cello, viola och orkester och återigen infann sig den där lyckokänslan som

hans musik ofta ger mig. Just det här verket är också något alldeles extra i Strauss produktion, en av de mest insiktsfulla tolkningarna av Cervantes berömda roman. Få har som denne bayrare lyckats förstå andemeningen, han får fram både det löjliga, storvulna och tragiska hos Don Quixote med inte så lite medkänsla. På många sätt var väl Strauss själv också ganska lik *Don Quixote* - han slogs mot väderkvarnar, var ganska så självupptagen och fattade korkade beslut under Tredje riket som han fick bittert ångra. Men ändå så finns det även någon slags underliggande humanism och tro på människan i hans personlighet.

Denna symfoniska dikt sätter jag främst i hans orkesterproduktion för att den är just så mänsklig och det är lätt att fatta sympati för den vimsige spanske riddaren som slåss för det goda på sitt tragikomiska sätt. Orkestreringen är också magisk och hänförande i verkets olika episoder, både briljant och detaljerad - alltifrån brassigt bråkande får till solo-oboen som symboliserar kärleken till Dulcinea. Cellopartiet, ofta framfört av en stjärnsolist, får dessutom gestalta Don Quixote själv, medan hans ledsagare Sancho Panza tolkas av olika instrument - en viola, tenortuba och basklarinett - i olika situationer.

Verket har varit väldigt lyckosamt på skiva genom åren och det finns en uppsjö av imponerande versioner. Min egen absoluta favorit är den på bilden med **Rudolf Kempe, Paul Tortelier** och Staatskapelle Dresden (Warner). **Rudolf Kempe** frammanar maximalt med dramatik samtidigt som han ömsint guidar oss genom *Don Quixotes* olika äventyr. Cellisten **Paul Tortelier** har spelat in detta stycke flera gånger, men aldrig med sådan känslighet och inlevelse som här. Sammantaget alltså en riktig Straussklassiker på skiva.

Codan, eller finalen, som avslutar verket är enligt dirigenten **Herbert von Karajan** det finaste som Strauss skrivit. Det är bara att hålla med. Här erkänner vår riddare att han fattat sina felbeslut, men kämpat väl och velat det bästa. Vad mer kan man göra som människa egentligen?

Per Nylén